DE OPVOEDING ONZER KINDEREN

Moeders en kinderen.

Vaders hebben gewoonlijk minder met de opvoeding der kinderen te maken dan moeders, doordat ze den geheelen dag met hun werk bezig zijn en het grootste deel van den dag buitenshuis vertoeven. In vele gevallen is de vader het gerechtshof, dat 's avonds zitting moet houden als de moeder overdag recht heeft willen plegen en op verzet is gestuiten dan dreigt: „wacht maar, als je vader daar straks thuis komt."

Op aanklacht van de moeder moet hij de kinderen, van wie hij niets verkeerds heeft ondervonden, straffen om de moeder voldoening te geven. Treedt hij al te forsch op, dan komt de moeder soms tusschenbeide, heeft hij weinig trek na de beslommeringen van zijn werk als wrekende gerechtigheid op te treden, dan is de moeder niet voldaan, ontstemming is het gevolg in dit geval, schreiende kinderen en een ontevreden vader in het andere geval.

Als de moeders in staat waren, met een beetje tact met hun kinderen om te gaan, dan zou veel verdriet voorkomen worden.

Het is gemakkelijker te zeggen wat gebrek aan tact is, dan een omschrijving van tact te geven. Een voorbeeld zegt meer, dan een breedvoerige uitleg.

Hoe men kinderen lastig maakt.

Een moeder, weduwe, komt ten einde raad, de hulp van „Pro juventute" inroepen tegen haar zoon van tien jaar. Hij slaat haar, scheldt haar uit, schopt haar, enz. De moeder dreigt hem, dat ze hem naar Mettray zal sturen, de jongen zegt, dat hij dat uitstekend vindt, en dat hij dan de helft van het familieportret zal nemen, die helft nl., waar hij en zijn vader op staan; de helft, waar zijn moeder op staat, wil hij niet hebben.

Bij een bezoek van een lid van „Pro juventute" verneemt deze, een man, dat de jongen eerige dagen geleden een dame te lijf wilde, toen ze hem gemoedelijk wou toespreken. De jongen bemerkt al heel gauw, dat ditmaal van aanvliegen niets kan komen en past een andere tactiek toe, hij begint bitter te schreien. Hij belooft, als hij hoort, dat er sprake van het gaan naar een opvoedingsgesticht is, ongevraagd beterschap. De bezoeker zegt, dat dat heelemaal niet noodig is.

Een paar dagen later komt de moeder met haar zoontje op bezoek bij het lid van „Pro juventute." Onder het spreken strijkt de moeder de blouse van den jongen glad, stopt de veters in zijn schoenen, trekt zijn broekspijpen af, schuift zijn das recht en laat den jongen geen oogenblik met rust. De jongen, die daar al aan gewoon schijnt, verdraagt al dat gezeur met verheven kalmte. Maar bij een volgende gelegenheid vertelt de moeder, dat de jongen weer zoo erg

Nieuwe Ned. Herv. Kerk te Hollandscheveld, Zuid-Oost (Drente), Architect J. Beijlevelt, Amsterdam.

baloorig is geworden, toen ze hem zijn das beter strikken wou, waaruit blijkt, dat de gewoonte van het aan zijn kleeren zeuren hem nog niet ten volle tot een tweede natuur geworden is. De jongen gaat gebukt onder nog veel meer moederlijke zorgen, want later blijkt, dat ze zijn schoenen poetst, hem des ochtends wascht, zijn haar kamt, enz. Men vraagt zich af of volledige verwaarloozing eigenlijk wel zooveel erger voor een jongen zijn kan, dan een dergelijk te veel aan moederlijke zorg.

Ongevraagd komt de jongen op bezoek bij den belangstellenden man om hem te laten zien, dat hij van een sigarenkistje een klokje heeft gemaakt. Het is er een klokje naar! Maar de jongen krijgt een figuurzaag en een paar sigarenkistjes mee en gaat thuis aan het werk; de twee koekjes, die hij heeft gekregen, geeft hij aan zijn moeder. Hartelijker kan een moeder zich haar kind niet wenschen.

Het gaat een poos goed, maar na een week of wat komt de moeder weer klagen, dat de jongen haar een paar schoenen naar het hoofd heeft gegooid. Hij kwam uit school; ze zei tegen hem, dat hij een boodschap moest doen, en toen hij het niet dadelijk deed, zei ze nog eens: „Dorus, ga nou een boodschap voor moeder doen," en toen schreeuwde hij: „Ja, ja, zeur toch niet zoo leelijk". Ze zei nog eens: „Dorus, gaat nou toch eens gauw heen," maar dan gooide hij opeens met de schoenen.

De man, die het verhaal aanhoort, krijgt, — zonder dat hij nauwkeurig kan aangeven waarom — den indruk of beter gezegd, het gevoel, dat ze het niet zoo heeft gezegd, als ze het vertelt en dat zijzelf, op welke manier dan ook, de scène heeft uitgelokt. Navraag bij de buren beneden, onder wie een onderwijzeres is, en bij de onderwijzeres op school, bevestigen het vermoeden, dat de moeder de aanleiding van vele kwesties is. Zij heeft geen tact om met den jongen om te gaan, is de opvatting. Als de moeder klaagt, dat het toch niet gaan zal op den duur en dat ze den jongen maar liefst het huis uit wil hebben omdat het leven haar te veel wordt op deze wijze, vraagt de bezoeker haar, of ze zelf misschien ook wel wat schuld heeft en nu erkent ze, dat ze prikkelbaar en driftig is, en dat ze den jongen ook wel eens lange vermaningen geeft. Welke jongen zou daar tegen kunnen: een heele ballast van overbodige en daardoor hinderlijke zorgen, opvoedkundige zedenpreeken en bovendien prikkelbaarheid en driftigheid. Dat is werkelijk te veel; zelfs een goed opgevoed en goedgeaard kind zou door zoo'n behandeling na een paar weken ongenietbaar worden. Hoe zou een kind, dat vanaf zijn eerste levensjaren onder dergelijke leiding heeft gestaan, gewoon kunnen zijn?

De moeder, die het toch wel vervelend vindt, dat ze haar opvoedkundige onmacht moet erkennen, wil het optreden van den jongen heelemaal aan zijn nerveuzen aard wijten en ongetwijfeld werkt die ook mee. Maar de vraag is, of het kind, als het verstandiger opgevoed ware, wel last van zenuwachtigheid zou hebben. Als de moeder hem eens bezigheid: handenarbeid, zagen, teekenen, knippen of wat dan ook had laten verrichten, inplaats van hem ellenlange berispingen over alles en nog wat toe te dienen, zou de jongen misschien heelemaal niet zenuwachtig geworden zijn. Natuurlijk, als wij niets te doen hebben, worden we ook zenuwachtig en vervelend en als we dan bovendien nog berispt worden om onze vervelendheid, dan zouden wij ook wel lust krijgen, met schoenen te gaan gooien.

Laat een kind zelf doen wat het doen kan of half doen kan, geef het bezigheid, die het graag doet, dan voedt het kind zichzelf op. De natuur van het kind zelf, zijn instinct tot handelen wijst den weg, en het beste, dat we doen kunnen is, niet met onze waanwijsheid de natuur te willen verbeteren, door het kind bezigheid te onthouden en er vermaningen voor in de plaats te stellen.

FRITS VAN RAALTE.

Natuurkunde in de Huiskamer

In deze rubriek zullen wij op geregelde tijden eenvoudige natuurkundige proeven opnemen, welke in de huiskamer zeer goed uitvoerbaar zijn.

Kunststukjes met zeepbellen.

Iedereen weet, hoe teer van maaksel het vliesje van een zeepbel is. Toch zal men verbaasd staan over de betrekkelijk hardhandige behandeling, die het kan verduren, mits men 'n goede zeepoplossing bezige. Daartoe lost men een kleine hoeveelheid fijn geschaafde Marseillaansche zeep in regenwater op, onder toevoeging van een weinig glycerine. Als „blaasinstrument" kan de traditioneele Goudsche pijp met korten steel — een „neuswarmertje" — dienen, doch soms gebruikt men liever een klein glazen trechtertje, of zelfs een stroohalm, of een niet te nauw glazen buisje, dat, aan het ééne uiteinde, wat wijder uitloopt.

Heeft men aan dit buisje of aan den stroohalm een zeepbel geblazen, dan zal de aanraking met elk droog voorwerp haar onmiddellijk doen barsten, terwijl men haar gerust met de vingers kan aanraken, als men deze vooraf flink met de zeepoplossing bevochtigd heeft. Tracht men de zeepbel dan samen te drukken, dan wijkt zij uit, neemt — als een gummibal — allerlei vormen aan, doch zij barst niet.

Die bestendigheid is te danken aan de sterke onderlinge aantrekking der moleculen van het vochtvlies, en, als gevolg daarvan, tracht het ook steeds de kleinste ruimte in te nemen en heerscht er in zulk een vrij vochtvlies een tamelijk sterke spanning. Dit natuurkundig verschijnsel draagt daar om den naam van „oppervlakte spanning".

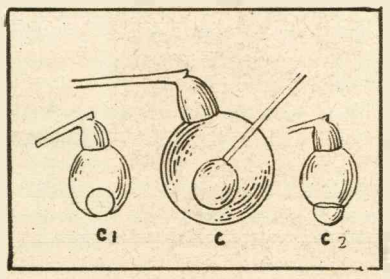

Figuur 1.

Een interessant staaltje van die bestendigheid levert ook het kunststuk om binnen in een zeepbel een andere, kleinere te blazen. Nadat men aan de Goudsche pijp een zeepbel geblazen heeft, kan men den stroohalm of het glazen buisje, na het vooraf in de zeepoplossing gedompeld en ook van buiten daarmee goed bevochtigd te hebben, door den wand van de zeepbel steken en er een klein belletje aan blazen (zie fig. 1, C), dat men door snel terugtrekken van stroohalm of buisje, ervan losstoot. Het valt dan op den bodem der grootere bel, als een appel in een mandje (fig 1, C_1). Schudt men nu voorzichtig aan de pijp, dan valt de kleine bel door den wand van de groote heen, doch blijft er aan hangen, als een gondel aan een luchtballon (fig. 1, C_2).

Als een zeepbel aan den stroohalm of het buisje hangt, dan wordt zij vanzelf kleiner en kleiner, tot er eindelijk slechts een plat vliesje overblijft; dit gebeurt niet als men de bovenste opening van het buisje met den vinger afsluit, zoodat er geen lucht kan ontsnappen. Hieruit volgt dus, dat de zeepbel zich samentrekt, hetgeen een gevolg is van de genoemde „oppervlakte-spanning" en waardoor de lucht uit de bel wordt geperst. Dit is zeer fraai te zien, als men vóór het blazen, sigarenrook in den mond neemt en dezen in de bel blaast. De rook stroomt dan boven uit het buisje, als uit een fabrieksschoorsteen.

Die oppervlakte-spanning stelt het zeepvlies echter nog tot een veel sterker stukje in staat. Houdt men de bovenste opening van het trechtertje of buisje, waaraan men de zeepbel geblazen heeft, dicht bij een kleine kaarsvlam (zie fig 2), dan wordt deze geheel ter zijde geblazen, kan zelfs uitgeblazen worden.

Zooeven hadden wij de zeepbel, als gummibal, hier is het: de zeepbel als blaasbalg!

Dr. A. J. C. SNIJDERS.

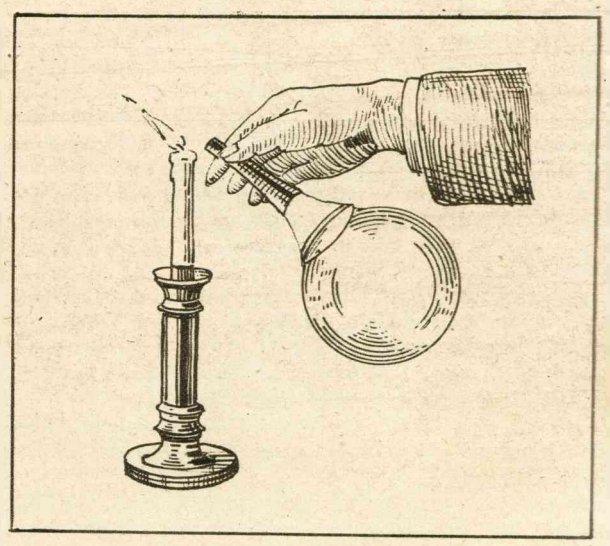

Figuur 2.